

Resor

Århus. Danmarks näst största stad

I monumentalkonstverket "Your rainbow panorama" på taket till konstmuseet Aros blir besökarna en del av verket. Foto: Johan Öberg

Ron Muecks skulptur "Boy" på Aros.

Festen har börjat i Århus

I dag börjar kultur- och matfestivalen Festuge i danska Århus. Men staden har flera museer och utställningar som gör det värt ett besök året om.

● Det pratas politik i duschen när vi kikar in genom badrumsdörren som står halvöppen. Bakom duschdraperiet ser vi när han hjälper henne att tvåla in sig. Kanske är de ett par, kanske inte.

För personerna som ser ut att dölja sig bakom duschdraperiet – fast de så klart är en videoprojektion – bor i ett av de dryga tusen kollektiv som fanns i Danmark under första halvan av 70-talet. Och nu har just detta kollektivs vardag 1974 blivit en museiutställning i Den gamle by i Danmarks näst största stad, Århus.

– Det blir extra kul att besöka 70-talsutställningen eftersom så många av oss faktiskt levde under den tiden, säger Merete Pallesen, pressansvarig på Den gamle by, friluftsmuseet som var det första i

världen att specialisera sig på stadsbebyggelse – från 1500- till 1900-tal.

Och för den är det bara att hålla med Merete. Men samtidigt häpnar vi över hur det mesta, utom möjligen just kollektivet, känns så väldigt daterat. Som alla de tidstypiska produkterna i den väl sorterade matvaruaffären på gatuplanet, utrustningen hos hårfrissan eller kärnfamiljens möblemang. Men 1974 var det ju faktiskt långt närmare till 40-talet än till 2015.

I Den gamle by får man se och ofta också röra. En stor del av de många husen har "invånare" i tidstypiska kläder sysslade med tidstypiska uppgifter. På bageriet säljer bagarfrun nybakta kakor till priser som skulle ha varit höga 1885, men som på sin höjd är hälften av vad vanliga

kondis tar i dag. På bryggeriet från samma epok görs ibland öl på riktigt och i tidningsbutiken från 1974 kan man läsa allt från Anders And till Aktuell Rapport.

Med drygt en halv miljon besökare är Den gamle by, Århus främsta turistmagnet. Och när den nya underjordiska museumdelen står klar lagom till att Århus blir europeisk kulturhuvudstad 2017 lär förmodligen besökarna bli ännu fler. Men tack vare ett par riktiga succéutställningar de senaste åren ligger det moderna konstmuseet Aros inte långt efter Den gamle bys besöksiffor.

– Vårt fokus ligger på nutida konst, men vi har också avdelningar som täcker tidigt 1900-tal och framåt, säger museets administrativa chef Henrik Ochsner.

Museet har funnits i 156 år men lyftet från att vara ett i mängden av regionala konstmuseer till att vara ett av Danmarks ledande kom med den nya museibygnaden 2004. Och när dansk-islänningen Olafur Eliassons monumentalkonstverk Your

Rainbow Panorama stod klart uppe på museets tak 2011 blev det i ett slag något av en symbol för staden.

Den stora cirkulära byggnaden med en omkrets på 160 meter bjuder på en hel regnbågspallett, vilket gör känslan när man går ett varv runt den mycket speciell. Det intressanta är förstås att man då dels får uppleva konstverket, dels blir en del av det eftersom man kan ses nere från gatan genom de färgade glasväggarna.

I höstas fick så Århus ännu ett spektakulärt tillskott i museifloran. En halvtimmes cykelresa söderut (eller snabbare om man tar busslinje 18) invigdes i mitten av oktober Moesgaard museum, inriktat på arkeologi och antropologi. Här visas spännande modernt designade utställningar om bland annat vikingarna. I den nya museibygnaden kommer besökarna dessutom riktigt nära den berömda Grauballemanden – en perfekt bevarat kropp från cirka 300 år efter Kristus som hittades i en torvmosse utanför Silkeborg 1952.

Men frågan är om inte museets yttre är den främsta attraktionen? Den är en riktig ikonbyggnad, precis som flera andra nybyggda museer världen runt, och reser sig som en 160 meter lång grästäck backe ur parklandskapet. Självklart får man gå på grästaket och museet ser gärna picknickgäster där uppe – något man inte behöver betala inträde för.

Århus är känt för sin festuge i månadsskiftet augusti/september varje år. då förvandlas många ofentliga platser genom tillfälliga konstinstallationer i storformat och utbudet av kulturaktiviteter, konserter och tillfälliga öl- och matserveringar är stort.

Men bortom festveckan råder också en skön stämning i den studenttäta staden, framför allt i Latinkvarteren nära domkyrkan, där man hittar massor av skojiga modebutiker, barer, kaféer och restauranger – mer än nog för några tillbakalutade dagar med danskt gemyt.

Johan Öberg
resebilagan@dn.se

Flera bra restauranger.

● **Resa hit:** Direktflyg till Århus från Stockholm och Göteborg med British Airways, ca 6 000 t/r. SAS, byte i Köpenhamn, kostar 3 000 kr. Bilresenärer kan resa över Öresunds- och Bältbroarna eller att ta färja till Jylland. Århus kan nås med tåg och med snabbfärja från Köpenhamn.

● **Ta sig runt:** Det mesta är på promenadavstånd. Cycling Aarhus tar cirka 140 kronor för en dags hyra.

● **Bo:** Århus har ett rikt hotellutbud

där dubbelrumspriserna börjar lite under 600 kr natten. Bland de nyaste hotellen kan nämnas Comwell i dansk desing. Dubbelrum runt 2 000 kr.

● **Äta och dricka: Fredrikshøj.** Dekonstruerad cousine, molekylär mat och udda kombinationer är att förvänta på detta haussade ställe. frederikshoj.com. **Nordisk spisehus.** Namnet till trots kopierar man menyer från kända Michelinrestauranger runt om i världen. nordisk-

Den gamle by.

Foto: Johan Öberg

spisehus.dk. **Miró.** Århus äldsta gourmetrestaurang som försvarar sin plats bland topparna tack vare årstidsanpassad mat med tydliga franska influenser. restaurant-miro.dk. **St Paul Apothek.** Fräcka matkombos och starka drinkar är signum här. stpaulsapotek.dk. **Great Coffee.** Danskt kaffe är ofta trist blask, men på landets allra bästa baristas eget fik vankas äkta kaffenjutning. greatcoffee.dk. **Aarhus bryghus.** Mikrobryggeri med med drygt tio

egna ölsorter som är en i den långa raden av utmärkta nya småbryggerier i Danmark. aarhusbryghus.dk. **Train.** Nattklubb, loungebar och livemusik – finfin mix som lockar många. train.dk.

● **Kulturhuvudstad 2017.** Århus är tillsammans med cypriotiska Pafos Europas kulturhuvudstäder 2017. Programmet är långt i från klart men kommer att bli digert i Århus, som ju även annars har ett rikt kulturutbud. aarhus2017.dk